

Velikovški dvor odprt!

Iniciativa socialistov in zastopnika ZAL v zvezi z odprtostjo velikovškega dvora vsem društvom in proti diskriminaciji Slovencev s strani župana Miklausa je dokončno uspela! Mestni svet je na svoji seji v sredo sklenil, da mora biti velikovški dvor odprt vsakemu društvu, razen če je prepovedano po zakonu ali če obstaja upravičen sum, da ne bo moglo plačati najemnine.

Obisk kanclerja Vranitzkega v Beogradu: bo manjšinsko vprašanje na dnevnem redu?

Ob zadnjem srečanju avstrijskega kanclerja dr. Franza Vranitzkega s predsednikom jugoslovanske vlade dipl. inž. Antejem Markovićem lansko leto vprašanje slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji sploh ni bilo na dnevnem redu.

Od 4. do 6. aprila pa se bo Vranitzky mudil na uradnem državnem obisku v Beogradu.

Zastopniki slovenskih in hrvaških narodnopolitičnih organiza-

cij v Avstriji zato pričakujejo, da bo vprašanje položaja manjšin eno izmed težišč razgovorov med šefoma vlad ter tudi tema Vranitzkyjevega razgovora z jugoslovanskim predsednikom dr. Janezom Drnovškom.

Pred jugoslovansko-avstrijskim srečanjem na vrhu bo šef zvezne vlade Marković v torek, 3. aprila sprejel na informativni razgovor tudi predstavnike Slovencev v Avstriji.

Od Pliberka do Traberka

Blizu 500 pevk in pevcev oz. 15 pevskih zborov se je minulo soboto zbralo v športni dvorani na Ravnah na Koroškem, kjer je bil zaključni koncert letošnjih pevskih srečanj Od Pliberka do Traberka. Med njimi so bili tudi naši pevski zbori. O prireditvi bomo več poročali v prihodnji številki.

Dr. Brugger: „Umakniti zakonski osnutek o manjšinskem šolstvu!“

Celovski odvetnik dr. Sepp Brugger (slika levo), ki je pri ustavnem sodišču uspel s pritožbo glede pravice do

dvojezičnega pouka v Celovcu, je v zvezi s predlaganim osnutkom za novelizacijo manjšinskošolskega zakona mnenja, naj se osnutek

umakne in se upošteva ednole odstavek o dvojezični trgovski akademiji, toda brez zahteve po avstrijskem državljanstvu. Ta odstavek pa naj se kot dodatna določba vključi v manjšinskošolski zakon za Koroško.

Dr. Brugger je svoj predlog za umik ostalih določb v osnutku v intervjuju za Slovenski vestnik utemeljil s tem, da se po konkretni presoji osnutka izkaže, da ta ne vsebuje razširitve zakonskih določb, kot to predvideva odločba ustavnega sodišča z

dne 15. decembra 1989, marveč da celo zožuje pravice, tako da bi moglo priti do novih pritožb pri ustavnem sodišču.

Po mnenju dr. Bruggerja obstaja sum, da naj bi s tem osnutkom nanaglooma spremenili zakon ter da se tekst zakona tako zaplete, „da ga nihče ne more več razumeti“. Zato odvetnik predlaga, da se izdela nov osnutek brez vsakršnega časovnega pritiska, saj je 7. člen Avstrijske državne pogodbe direktno uporabljen. Nov zakon naj bi

izdelali do jeseni v sodelovanju z neposredno zainteresiranimi starši, pedagogi ter tudi pravniki in rektorsko konferenco, ki se je v svojem poročilu o položaju narodnostnih skupnosti v Avstriji že intenzivno ukvarjala s šolskim vprašanjem.

Po mnenju dr. Bruggerja namreč za Slovence na Koroškem in Štajerskem ter Hrvat na Gradiščanskem potreba po ustavnopravnih določilih v zakonskem osnutku sploh ne obstaja, ker je že 7. člen ADP v kategoriji ustavnega zakona. Po vsebini osnutka pa obstaja nevarnost, da se otrokom izven tako imenovanega avtohtonega ozemlja otežkoči vstop v dvojezično šolo ter da bodo morali celo dokazati svojo narodnostno poreklo. Tako zakonsko določilo pa bi še zožilo sedaj veljavno ustavnopravno določitev 7. člena.

Po mnenju dr. Bruggerja osnutek nadalje pogloblja tendenco ločevanja, saj ne le da predvideva uvedbo prostovoljnega predmeta slovenščine na avtohtonem ozemlju, temveč tudi aktivira „mrtvi zakon“ o slovenski šoli z obveznim predmetom nemščine, tako da bi pri prijavah k slovenščini nastale kar tri kategorije. To pa bi brez dvoma še nadalje oslabilo elementarni dvojezični pouk in s tem preko šolstva tudi slovensko narodnostno skupnost. Z razširitvijo tako imenovanih šolskih okolišev (Schulbereichigungssprengel) pa celo preti nevarnost ustanavljanja središčnih šol, kot to že nekaj let zahteva „Heimatdienst“.

Alpe-Adria v Ljubljani

Še jutri bo na gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprt 29. mednarodni sejem Alpe-Adria. Na sejmu razstavlja skoraj 400 razstavljalcev iz vseh dežel članic DS Alpe-Jadran, od tega iz Av-

strije 41. Koroško na sejmu predstavlja 11 podjetij, glavno težišče pa je turistična ponudba ter predstavitev športnih in tehničnih naprav. Sejem je odprt med 10. in 19. uro.

slika: Eggenberger

2. aprila razgovor o šolstvu

Deželni glavar Haider vabi zastopnike obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev na razgovor o zakonskem osnutku o manjšinskem šolstvu na Koroškem, ki temelji na razsodbi ustavnega sodišča v zvezi s pravico do elementarnega pouka v slovenščini v Celovcu. Razgovor bo v ponedeljek, 2. aprila ob 10.30 uri v poslopju deželne vlade v Celovcu.

Vabilo

Zveza koroških partizanov vabi na tradicionalno svečanost v spomin narodnemu heroju Francu Pasterku-Lenartu in vsem padlim soborcem in žrtvam fašizma, ki bo

v nedeljo, dne 1. aprila 1990, ob 11.00 uri na pokopališču v Železni Kapli.

Glavni govornik na spominski svečanosti bo tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

Vabimo Vas, pridite v čim večjem številu, da se poklonimo žrtvam fašizma!

PREBERITE

- 2 Manjšinski program Zelene alternative Avstrije
- 3 Ob prvi obletnici tv-oddaje „Dober dan, Koroška“
- 4 V. Oman razstavlja v Ljubljani
- 5 Volpone: pred gostovanjem SNG Celje na Koroškem
- 5 Koroška v zrcalu
- 6 Vestnikova križanka
- 7 Te dni v radiu in televiziji
- 8 Karateistke SŠK Obir gredo na avstrijsko prvenstvo

Program Zelene alternative za Avstrijo:

Za novo kulturo sožitja med manjšinami in večinami

I. MANJŠINE V DRUŽBI

I. 1. Manjšinski konflikti so konflikti v socialnih odnosih. V njih se izražajo skaljeni odnosi med različnimi deli družbene celote. V njih se zrcali konkretno razmerje sil med socialno in politično neenakimi skupinami.

Pojem manjšina – tako star kakor zapisani politični besednjak sam – razkriva svoj izvor iz oblastniškega mišljenja. Sklicuje se na drugačnost oz. različnost neke skupine in z njo utemeljuje „neenako ravnanje“, diskriminacijo in izobčenje prav te skupine. Pojem manjšina le na prvi pogled označuje nekakšno drugačno kakovost, je pa v resnici odraz določenega konkretnega družbenega položaja.

Manjšine se ne rojevajo same iz sebe in ne živijo same zase. Po navadi nastajajo v teku bolj ali manj nasilnih sporov med državami (npr. evropski narodnosti oz. manjšinski konflikti v zvezi z oblikovanjem nacionalnih držav v Srednji Evropi), ali pa kot posledica širokih migracijskih gibanj (ekonomskih in političnih) – kot ob primeru tako imenovanih novih manjšin (zdomcev ali beguncev drugega, tretjega rodu). Manjšine pa nastajajo tudi kratkoma zato, ker družba šibkejšim in obrobim socialnim skupinam (prizadetim, nezaposlenim, starejši generaciji ipd.) ne nudi pomoči pri socialni in kulturni integraciji.

V družbah, ki slonijo na ločevanju in diskriminaciji, nastajajo težave pri reševanju tako imenovanih manjšinskih konfliktov predvsem zaradi vladajočega selektivnega, se pravi ločevalnega mišljenja. Manjšina in večina vsaka zase pojmuje druga del kot nekaj „tujega“. „Drugačnost“ se po tej poti spremeni v „drugovrstnost“. Politika in javno življenje ljubosumno bedita nad tem, da se ta razlika oz. „oddaljenost“ med manjšino in večino ohrani. Ob tem se vse bolj izgublja čut odgovornosti vseh ljudi za sožitje.

Socialne skupine na robu družbe, npr. nezaposleni, občutijo to izobčenje iz družbene celote prav tako hudo kot zdomci, ki – čeprav vključeni v gospodarski proces – živijo socialno in kulturno na robu družbe. Otroci in stari ljudje se čutijo vse bolj osamljeni in zapuščeni v družbi, ki v njej velja samo tisti nekaj, ki uspešno „ustvarja“. Obrobne, gospodarsko prikrajšane pokrajine plačujejo davek za gospodarsko in kulturno koncentracijo v središčih. Dvotretjinska družba rojeva eno manjšino za drugo, hujša eno proti drugi, preusmerja socialni protest v šovinistično vzdušje.

Tako uničuje solidarnost, čut za sočloveka in pospešuje stremženja po izobčenju šibkih družbenih skupin. Rezultat takšne politike nikakor ni zagotovitev pravic večine, temveč edinole zagotovitev oblasti vladajočih elit.

I. 2. Iz gospodarskega in socialnega vidika predstavljajo odnosi med večino in manjšino po navadi odnos med centrom in periferijo, med središčem in obrobim področjem.

Hrvaška in madžarska manjšina na Gradiščanskem, slovenska manjšina na Koroškem in Štajerskem so naseljene na gospo-

zaostalih sektorjih gospodarstva (npr. tekstilna industrija), v sezonskih poklicih (turizem, poljedelstvo, gozdno gospodarstvo) – ničlikokrat kot „črna“ (nezakonita) delovna sila.

Utesnjena gospodarska in socialna situacija v teh obrobih področjih se kot nalašč ponuja kot izgovor za vse oblike protimanjšinskih, rasističnih in nacionalističnih stremljenj (navidezni konkurenčni odnosi med narodnimi skupinami).

Proti tem šovinističnim vzorcem politike se obrača alternativni koncept. Ta se izreka proti vsem oblikam gospodarske ali

vseh družbenih ali narodnih skupin v javno življenje – na demokratični in enakopravni podlagi. Cilj osvobajajoče „manjšinske politike“ ni v tem, da manjšina ostane za vselej sama zase, vase zaprta in izločena iz javnega družbenega življenja, temveč prav narobe: manjšini je treba omogočiti integracijo v družbo, ne da bi ob tem šla v izgubo njena individualnost oz. identiteta. Ne izolacija manjšine, temveč njena vsestranska integracija v javno življenje – to je cilj alternativne, demokratične, humanistične politike.

Ker je človek socialno bitje in lahko samo kot „družbeno“ bitje preživi, ima osnovno človeško pravico do tega, da ga družba ne izključuje. Ta pravica obsega dvoje: pravico do življenja sredi družbe in hkrati zagotovitev vseh možnosti, da izoblikuje in razvije svojo individualno (ali kolektivno) osebnost (posebnost). Biti integriran, torej vključen v družbeno celoto in hkrati ohraniti zavest o svojskosti, ni nobeno nasprotje, temveč izraz neke napetosti, ki jo lahko družba koristi za dinamične in raznolike procese učenja in duhovnega razvoja. Samo takšna družba, ki se ne zaveda svoje integrativne sposobnosti, gre po poti agresivne politike izobčevanja oz. asimilacije.

I. 4. Manjšinska vprašanja so vprašanja sožitja in kulture. Nobena jezikovna ali narodnostna skupina ne more zase trditi, da je razvila kulturo, ki prekaša vse druge.

Svobodni razvoj kulturne (subkulturne, večkulturne idr.) identitete predpostavlja, da so vse vzgojno-izobraževalne ustanove (otroški vrtci, šolstvo, kulturno življenje, izobrazba odraslih ipd.) odprte in dostopne za vse občane. Takšna perspektiva vključuje, da se vsi občani medseboj podpirajo v odporu proti vsem oblikam družbenega nasilja, izobčevanja, omalovaževanja, proti vsem pojavom kulturne nadvlade in rasizma.

„Večine“ so vse dotlej gluhe za zahteve manjšin, dokler se same ne znajdejo v spopadu z oblastjo. Šele tedaj praviloma spoznajo skupne interese in razvijejo čut za solidarnost z neenakopravnimi manjšinami. Polagoma razvijajo posluš za zahteve manjšin in se zavedajo svoje vloge („večinsko prebivalstvo“) v konfliktu med manjšino in oblastjo. Iz solidarnosti se razvijajo prijateljstva, ustvarjalni odnosi, skupne politične izkušnje med „manjšino“ in „večino“. Večina se začneja zanimati za manjšino, za njeno kulturo in duhovno življenje. Od tega trenutka naprej identiteta obeh skupin („večina“ tu – „manjšina“ tam) ne služi več za medsebojno ograjevanje, temveč temu, da se meja med obema skupinami prebrodi. Zavest o medsebojni pogojenosti in odgovornosti postaja podlaga za novo kulturo sožitja. Ta pa razvija in bogati človeške in socialne odnose v etnično mešanih, večjezičnih pokrajinah. Nova kultura sožitja ne sledi več nacionalističnim oz. etnocentrističnim miselnim sistemom oz. političnim vzorcem, temveč načelu medetnične, večkulturne komunikacije – se zaveza za žive, ustvarjalne odnose med narodnimi skupinami in kulturami, za njihovo medsebojno zbliževanje. Takšna politika zah-

teva za večjezične pokrajine takšne družbene ukrepe, ki ustvarjajo oz. izpopolnjujejo, izboljšajo pogoje za razširitev dvojezičnosti oz. večjezičnosti. Cilj takšne alternativne politike je vsestranska dvojezičnost, prebroditev „manjšinskega“ statusa manjšega jezika. Tako se naj ustvarijo politični pogoji, ki omogočajo preživetje manjšinske kulture sredi družbe.

II. OD POSAMEZNIH DELOV DO CELOTE

Narodnostne manjšine v avstrijskih zveznih deželah živijo v povsem različnih družbenopolitičnih in pravnih pogojih. Medtem ko „uživajo“ Slovenci na Koroškem in Štajerskem ter Hrvati na Gradiščanskem ustavno zaščito v zvezi s sedmim členom avstrijske državne pogodbe, je pravna zaščita za madžarsko, češko in slovaško manjšino le nepopolna (zakon o narodnostnih skupinah).

Za manjšino Romov in Sintov niti teh zakonskih zaščit ni. „Nove manjšine“ pa sploh niso predmet diskusije – kar se tiče njihove zakonske zaščite.

K temu še pride, da avstrijska politika od sprejetja državne pogodbe naprej restriktivno razlaga ustavno zajamčene pravice manjšin. Takšna praksa nasprotuje modernemu evropskemu multikulturnemu razvoju. Nova kultura sožitja ni združljiva s tako imenovanim narodnostnim „priznavnim principom“ in s prakso, ki odmerja manjšinam pravice le po njihovi „številčni moči“. Narobe, družba v celoti se mora zavzemati za zaščito in razvoj jezika in kulture manjšin.

III. VEČKULTURNA AVSTRIJA

Kulturna identiteta (samozavest) in posebnost Avstrije je rezultat stoletnih družbenih in kulturnih stikov med številnimi narodi podonavskega prostora. Moderna avstrijska nacija je po svojem zgodovinskem nastanku ter v kulturnem oz. duhovnem smislu večetnična. V avstrijskih manjšinah živi večkulturna tradicija tega središčnega evropskega prostora. Avstrijska politika tega dejstva do danes ni upoštevala. Manjšin še zmeraj ne pojmuje kot integriran del avstrijske družbe. Avstrijski parlament sprejema zakon o narodnostnih skupinah, vlada ustanavlja tako imenovane sosvetve narodnih skupin – in kljub temu mora manjšina vedno znova izterjati pravice po poti ustavnih pritožb. Da se mora manjšina teh sredstev posluževati, je pravi skandal in dokaz za neustreznost in neodgovorno avstrijsko politiko v odnosu do narodnih manjšin.

K temu še pride, da nemški nacionalizem v svoji tradicionalni obliki kot agresivni etnocentri- zem še zdaleč ni premagan. V zadnjem času je vedno glasneje slišati parolo o tako imenovani „nemški narodnosti“ v Avstriji. S tem geslom nemški nacionalizem ne zastruje le svoje strategije ograjevanja od manjšin, temveč tudi spodkopava in difamira avstrijsko kulturno identiteto v celoti. Iz tega vidika je mogoče pojmovati avstrijsko manjšinsko politiko le kot premagovanje nemškonacionalističnih miselnih

(dalje na 4. strani)

Delovni krožek manjšin Zelene alternative

Vabilo na

MANJŠINSKI KONGRES
ZELENE ALTERNATIVE

8. aprila 1990, od 13.00 do 18.00 ure
v dvorani Alberta Severja
1160 Dunaj, Schuhmeierplatz 17-18

DNEVNI RED:

1. Pozdrav
2. Uvodni govor: Günter Pallaver, Lista za drugačni Južni Tirol
3. Razprava in sklepanje o programu
4. Predstavitev in izvolitev kandidatov/kandidatkinj za volitve v zvezni parlament 1990
5. Določitev delegatov/delegatkinj za zvezni kongres Zelenih
6. Slučajnosti

Kdo sme glasovati? Glasovati smejo vsi člani Zelene alternative in tisti, ki se prijavijo do 5. aprila 1990 v zvezni pisarni Zelene alternative.

Kdo sme kandidirati? Vsak pripadnik oz. vsaka pripadnica narodne skupnosti, ki to svojo željo sporoči pismeno do 3. aprila 1990 (poštni žig) zvezni pisarni Zelene alternative. Priložena morata biti življenjepis in kratka predstavitev.

Dvorana je urejena za oškodovane. Za varstvo otrok je poskrbljeno.

darsko obrobim oz. obmejnih področjih. Ta „lega ob meji“ je značilna za številne evropske manjšine. Doseljene manjšine (zdomci, begunci) po navadi prihajajo iz evropskih ali izvenevropskih obrobim pokrajin. V „novih domovinah“ se znajdejo večinoma spet na robu družbe, saj praviloma doživljajo tole:

- Diskriminacijo („neenako ravnanje“) na pravem področju, v poklicnem življenju in na ravni socialnih pravic – da ne govorimo o političnih ali državljan- skih pravicah, za katere so prikrajšani.
- Izrivljanje iz družbene celote (stanovanje četrta za zdomce, ločene šole ipd.).
- Zaposlitev najdejo večinoma v

socialnega izločevanja etničnih skupin. Zavzema se za pospešitev razvoja obrobim pokrajin, da bi se tako izenačila oz. prebrodila razlika med centrom in periferijo.

I. 3. Manjšinska vprašanja so temeljna vprašanja demokracije. Kako neka večinska družba občuje s svojimi manjšinami, je merilo za njeno civilizacijsko in demokratično zrelost.

Ta se izraža v prvi vrsti v vsakodnevem socialnem in kulturnem, javnem življenju. K temu ne štejejo samo zakonske oz. pravne norme (zakonodaja za zaščito manjšin). Demokratična samozavest večkulturnih (multikulturnih) družb se izraža prav v tem, da večina eksistencije in posebnosti manjšine ne samo priznava, temveč da se zavzema za njeno integracijo. Manjšine morajo biti vključene v osrednji tok družbenega napredka. Iz tega vidika tako imenovana „avtonomija“ ne more biti prostovoljno izbran geto, temveč hkrati proces skupinske osvoboditve in integracije manjšine v družbeno celoto.

Družba, ki se sklicuje na solidarnost (vzajemno pomoč), more reševati konflikte le po načelih socialnosti in integrativnosti, ne pa po načelu segregacije oz. ločevanja. Storit mora vse, da omogoči enakopravno vključevanje

DA! Želim sodelovati pri razpravi in odločanju o „NOVEM MANJŠINSKEM PROGRAMU“ Zelene alternative na manjšinskem kongresu 8. aprila 1990.

Ime: _____

Datum: _____

Naslov: _____

Podpis: _____

To prijavnico je treba poslati na naslov: Zvezna pisarna Zelene alternative/Bundesbüro der GAL, 1060 Wien, Millergasse 40.
To ni prošnja za sprejem med člane.
Pravica glasovanja velja samo za ta manjšinski kongres.

„Živeti hočemo“, so sodelavci slovenskega oddelka koroškega radia in televizije ORF naslovili jubilejno oddajo, ki si jo boste v nedeljo lahko ogledali na televizijskih zaslonih. „Živeti hočemo“ torej kot izraz volje, da želijo nadaljevati z začetim delom, morda pa tudi kot vodilo za gledalce, ki so se v tem letu že navadili, da slišijo svojo materinščino tudi na avstrijski televiziji.

1 leto

Ko so na slovenskem oddelku ORF začeli s televizijskimi oddajami, so sodelovali Marjan Velik, Horst Ogris, Ingrid Grabner in Mirko Bogataj. Sedaj se jim je kot stalno zaposleni urednik pridružil še Jurij Perč, sicer pa ima slovenski oddelek še celo vrsto prostih sodelavcev.

Dober dan, Koroška

ANDREJ MOHAR

Pred enim letom se je v tem mediju dejansko nekaj premaknilo. Po dolgem boju za slovenske televizijske oddaje je bil storjen prvi korak: sočasno z uvedbo oddaj za zdomce, v kar je ORF prisilil razvoj v drugih evropskih deželah,

so sprva uvedli 20 minut trajajoče oddaje v slovenščini („Dober dan, Koroška“) in hrvaščini („Dobar dan, Hrvati“), ki so jih po novem letu podaljšali na 30 minut tedensko. Za začetek kar zadovoljivo, ob prvem jubileju pa je kljub temu treba poudariti, da pol ure tedensko še nika-

kor ni dovolj, da bi pokrili dejanske potrebe, da kratkost oddajnega časa zožuje možnosti za ustrezen prikaz dejavnosti, hotenj in problemov koroških Slovencev.

To ugotavljajo tudi gledalci na podeželju, čeprav so mnogi hkrati zadovoljni, da je tudi na zaslonih prikazan vsaj del njihovega delovanja. Taka situacija pa zahteva določeno odločnost in konsekvenco tudi od odgovornih oblikovalcev sporeda. Vodja slovenskega oddelka Mirko Bogataj je ob jubileju dejal: „Geslo 'Živeti hočemo' smo izbrali tudi zase, saj se želimo razvijati dalje. Hočemo postati širši v pristopu, k sodelovanju pa vabimo vse kreativne ljudi.“

Po Bogatajevih zamislih naj bi ta oddaja postala dejanska vez med ljudmi: „Naše vodilo je: iz ljudstva za ljudstvo! Zato pa potrebujemo tudi določeno širino med sodelavci. In ko zdaj vzgajamo tako rekoč že tretjo generacijo sodelavcev, ko je doslej s prispevki sodelovalo že 20 kolegov, je to znak, da smo na pravi poti, ki naj bi se odražala v odprtosti in raznolikosti mnenj tudi v oddajah samih.“

Mirko Bogataj za v bodoče napoveduje še več pozornosti otrokom in mladini, sicer pa misli, da bodo oddaje „Dober dan, Koroška“ tudi v bodoče predvsem magazinske, le v izjemnih primerih bodo posvečene izključno eni temi, kot npr. oddaja to nedeljo „Živeti hočemo“, ki naj bi bila po predstavah vodje slovenskega oddelka tudi prerez dosedanjega delovanja urednikov za to edino slovensko televizijsko oddajo. Kot tako jo tudi priporočamo za ogled. Postala naj bi vzvod za pretres doslej storjenega, predvsem pa tudi gibalo za to, da si – prav pod geslom „Živeti hočemo“ – izberimo dejansko enakopravnost. Ta pa bi

obstajala le, če bi koroški Slovenci imeli celodnevni slovenski radijski spored ter tudi daljši oddajni čas v televiziji. Doslejšnjih 30 minut tedensko pač nikakor ne more pokriti tistih potreb, ki jih imamo kot iz siceršnjih medijev izrinjena narodna skupnost.

Jaki Sitter: Čeprav sem vesel, da smo si izbrali slovensko televizijsko oddajo, me pri njej moti, da ustvarjalci problematiko vedno obravnavajo le površno. Očitno je to stara bolezen: čeprav vsakdo skuša preko masovnih medijev doseči pozornost, se pri teh oddajah problemov lotevajo neresno. Prizadevati bi se morali za zaključke, ki bi nam bili vsem v korist. Tako pa se problemov samo lotevajo.

Ein Jahr slowenische Fernseh-sendungen

Vor genau einem Jahr, am 2. April 1989, flimmerte die erste slowenische Fernsehsendung „Dober dan, Koroška“ über die Kärntner Bildschirme. Die Freude der Kärntner Slowenen über diese Tatsache war zwar groß, aber sie konnte nicht darüber hinwegtäuschen, daß diese ursprünglichen 20 Minuten, heute 30 Minuten in der Woche noch bei weitem nicht die Bedürfnisse der slowenischen Volksgruppe befriedigen können.

An diesem Sonntag geben die Mitarbeiter der slowenischen Abteilung des ORF-Kärnten einen Querschnitt über ihre Tätigkeit. Titel der Jubiläumssendung: „Wir wollen leben!“ Das will auch die slowenische Volksgruppe: dafür aber würde sie auch den Ausbau der slowenischen Fernseh- und Hörfunksendungen benötigen. Auch dazu möge das Jubiläum Anstoß bieten!

Peter Waldhauser: V glavnem imam občutek, da se prizadevajo sestaviti zanimiv spored. Kljub temu pa bi še mnogo stvari lahko izboljšali. Mislim, da bi lahko budneje spremljali predvsem dogajanje na podeželju, hočem reči, da je po mojem mnenju preveč v ospredju zabavni značaj oddaj. Želel bi si, da bi bolj jasno določali težišča in se v posamezni oddaji ukvarjali tudi z vsaj eno politično temo.

Jože Blajs: Začetek je najtežji. Zato mislim, da so oddaje v prvem letu še kar uspele, želel pa bi, da bi bile bolj aktualne, in da dogodki ne bi bili pokazani z nekaj tedenskim zamikom. To pa se je v zadnjem času že nekoliko popravilo. Otroške oddaje se mi zdijo primerne, za desetdo šestnajstletne bi jih bilo lahko več. Sicer pa je pomembno, da otroci slišijo slovensko besedo tudi na zaslonih.

Maja Haderlap: Sicer na splošno malo gledam televizijo, vendar za slovenske oddaje mislim, da bi morali imeti več oddajnega časa, tako da bi bili posamezni prispevki bolj vsebinsko poglobljeni, ne pa, da vedno obstaja nevarnost, da zdrsijo v folklorizacijo. Zagotovo so posamezne skupine zadovoljne, da se lahko predstavijo, uskladiti pa bi bilo treba težnje različnih skupin gledalcev.

Milena Gröblacher: Najvažnejša naloga slovenskih televizijskih oddaj bi bilo informiranje drugih o nas Slovencih. To prispevkom še manjka. Doslej je vse preveč folklorističnih prispevkov, ki odvajajo od tega, da smo živo družbeno telo, ki se ukvarja in razmišlja v splošnih dimenzijah. Po mojem bi oddaje morale odražati naš dejanski vsakdanjik, ne pa napihovati folkloristično dejavnost.

Joško Hudl: Slovenske televizijske oddaje so za nas zelo pomembna zadeva. Uredniki se zelo prizadevajo, spored odraža življenje naše narodne skupnosti. S tem smo prisotni v celotnem koroškem prostoru in celo pregovor pravi, da slika pove več kot tisoč besed. Oddaja bi bila bolj informativna tudi za večinski narod, če bi jo podnaslavljali v nemškem jeziku. Imela bi tudi več gledalcev.

Programski osnutek Zelene alternative

(nadaljevanje z 2. strani)

v smislu medetničnih, interkulturalnih odnosov v državi.

IV. EVROPA

Nacionalistični politični vzorci niso pripravljeni za reševanje etničnih konfliktov. Ravno v Evropi je ta ugotovitev bila potrjena z dvema poraznima svetovnim vojnama. Družbene, politične in duhovne spremembe na vzhodu Evrope so znova postavile vprašanje po enakopravnem sožitju narodov in kultur. Gibanja za narodno osvoboditev oz. neodvisnost odločilno oblikujejo sodobno politično prizorišče. Hkrati pa smo priče na novo oživelega, nebrzdanega šovinizma oz. nacionalističnih spopadov. Tudi v Zahodni Evropi se znova prebujata nacionalizem – v zvezi z gospodarsko integracijo in širokimi migracijskimi gibanji (zdomci, begunci). Stranke skrajne desnice že nabijajo boben za nacionalistično Evropo bele rase. Moderni nacionalizem načrtuje tako v regionalnem kot tudi v globalnem merilu ločen razvoj narodov oz. narodnih skupnosti. Tudi evropski integracijski proces na novo odpira vprašanje o kakovosti medetničnih odnosov. Ali se bo iz tega procesa razvila Evropa nekaterih gospodarsko in politično vodilnih narodov, ali pa bo iz njega zrasla Evropa pokrajin, jezikov in kultur ter medsebojnega oz. večkulturalnega povezovanja?

Kaj ima program in manjšinski kongres Zelene alternative skupnega s slovensko politiko na Koroškem?

Na programskem kongresu Zelene alternative (stranke Zelenih) decembra lani se je prvič sestel delovni krožek „Manjšine“ pod vodstvom Hrvatice mag. Stoisits. To je bil začetek večmesečne razprave o „manjšinskem programu“ Zelene alternative. K sodelovanju so bile povabljene (in so se v velikem številu odzvale) vse narodne manjšine v Avstriji. Odprt pa je bil tudi za vse tiste, ki se vključujejo v gibanje za enakopravnost manjšin ali znanstveno preučujejo različne vidike t.im. „manjšinskega vprašanja“ (pedagogi, sociologi, psihologi in drugi).

Ze samo dejstvo, da je zvezni odbor Zelenih delovni krožek „Manjšine“ pooblastil z nalogo, da izdela programski osnutek in pripravi manjšinski kongres, kaže, da so se Zeleni zavedli svoje odgovornosti za manjšinsko politiko v celoti. To pa pomeni, da se v razpravo lahko vključijo vsi, ki jim je za lahko kulturo sožitja – ne glede na narodnostno ali jezikovno pripadnost. Nihče, ki resno razpravlja o manjšinskih kon-

ZAKLJUČEK

Zelena alternativa lahko postane žarišče in središče nove opozicije v Avstriji. Za to potrebuje program, strategijo in kulturo. Zeleni se pri tem ne morejo ozirati na preživele miselne vzorce in na duhovno izčrpane stranke. Zeleni lahko sebe in družbo razvijajo le v odprtih oblikah.

Stare stranke se sklicujejo vsaka na svojo „manjšinsko“ politiko. V resnici pa jim je le za to, da zavarujejo svojo oblast in oblast vodilnih elit v državi. Od te oblasti so pripravljene oddati samo toliko, kolikor si demokratično gibanje občanov pripori.

Ker se Zelena alternativa zavzema za novo, solidarno družbo, se zavzema tudi za novo kulturo sožitja med večninami in manjši-

nami. Če naj opišejo, kaj s tem mislijo, si morajo Zeleni prisvojiti tudi nove pojme. Ko bodo ti pojmi napolnjeni s konkretno vsebino, bodo Zeleni imeli tudi svoj novi program.

Ker vsak otrok potrebuje sebi primerno ime, se zeleni program ne more imenovati „manjšinski“ program, temveč program za sožitje. Ta je namreč mišljen za oba dela in predvsem za tiste iz vrst večine, ki še zmeraj razmišljajo po starih vzorcih. Odgovornost vseh za sožitje – to je osnovna misel programa. Z njo se Zeleni razlikujejo od drugih strank. S takšnim programom lahko Zeleni tudi v vprašanih sožitja med večino in manjšinami postanejo vodilna in združevalna sila opozicije proti nacionalizmu in narodnostnemu ločevanju.

(Prevedel: dr. Joža Messner)

Hubert Mikel in Marija Miškulnik, delegata 10. zvezne dežele v zveznem odboru, predlagata tele spremembe:

Predpogoji za interetnično sožitje so enaka obravnava in enakopravnost posameznih kultur ter ustvarjanje družbene zavesti, ki ima za posledico prostovoljno odločitev za inter-etnično sožitje. Da bi se ti predpogoji uresničili, je treba z zakonom zavarovati pravice azilantov, delavcev iz inozemstva ter narodnih skupnosti, je treba v smislu enakih možnosti iz javnih sredstev privilegirano podpirati kulturne in družbeno-politične dejavnosti manjšin, se je treba ukvarjati s pojmom avstrijske nacije v smislu multi-etnične identitete in so potrebni ukrepi za pozitiven kulturni, gospodarski in družbeni razvoj narodnih skupnosti, azilantov ter delavcev iz inozemstva. Eno najbolj običajnih demokratičnih načel je načelo strpnosti do manjšin. Za manjšinsko politiko, ki je usmerjena v bodočnost, pa strpnost sama ne zadostuje. Potrebno je konsenzualno odločanje v vseh osnovnih vprašanih sožitja. Ta skupna odgovornost predpostavlja delovanje v lastni odgovornosti. Cilji, ki si jih manjšine postavljajo v lastni odgovornosti, postanejo skupna družbena naloga.

fliktih, namreč ne more spregledati dejstva, da črta-ločnica ne poteka med narodoma ali narodi, temveč med tistimi, ki jim je za odprto politiko dvo-oz. večjezičnosti, zbljevanja med narodi in medkulturnega občejanja na eni strani, in tistimi, ki se še najprej zavzemajo za preživele oblike nacionalizma, oz. narodnostnega ločevanja/kulturnega samotarjenja.

Prav ožji krog funkcionarjev KEL oz. NSKS, ki se je udeležil srečanj delovnega krožka, je vseskozi skušal izločiti vse tiste sodelavce in sodelavke, ki so z znanstveno utemeljenimi prispevki bistveno prispevali k oblikovanju programskega osnutka (npr. strokovnjaki s celovške univerze). Pri tem svojem avtoritarnem postopanju so se „funkcionarji“ KEL sklicevali na „avtonomijo“ manjšin. Konkretno pa je to pomenilo izključevanje vseh tistih, ki se upirajo narodnostnemu ločevanju in politiki getoizacije, izolacije manjšin.

V trenutku, ko so Smolle in njegovi najožji „sodelavci“ spo-

znali, da s svojimi predstavami o „avtonomistični“ manjšinski politiki ne bojo prodrli, so se umaknili. Smolle je preko tiska avstrijski in koroški javnosti sporočil, da ne bo več kandidiral za mesto poslanca v državnem zboru. Svojo odločitev je utemeljil s tem, da je baje postal žrtev nekakšnih intrig (zakulisnih dogovorov) med zveznim vodstvom Zelenih in nekaterimi Hrvaticami oz. – kako naj bi bilo drugače – ZSO.

Dejstva pa so povsem drugačna:

- Zelena stranka tudi za prihodnjo mandatno dobo zagotavlja zastopstvo manjšin v avstrijskem državnem zboru. Ta mandat bo zasedel/la kandidat/ka na osnovi novega programa.

- Manjšinski kongres Zelene alternative bo o tem načelnem programu razpravljal in sklepal 8. aprila na Dunaju. Odprt je za vse pripadnike manjšin, manjšinskih organizacij in tudi za vse, ki se želijo vključiti v vsebinsko razpravo o novem programu – ne glede na narodnostno ali jezikovno pripadnost.

- Dokončno bo o programu kot tudi o kandidatki oz. kandidatu sklepal zvezni kongres Zelene alternative 22. aprila letos na Solnograškem.

Manjšinski kongres Zelene alternative je edinstvena priložnost za javno razpravo o tem, kakšna naj bo „manjšinska“ politika Zelenih v prihodnjih letih. Preko tega bo ta kongres nedvomno vplival tudi na politiko narodnih manjšin samih in na vseavstrijsko diskusijo o novih in kulturnih oblikah sožitja med manjšinami in večino.

Pripovedne pesmi Tomaža Pengova „Pri Joklnu“ v Celovcu

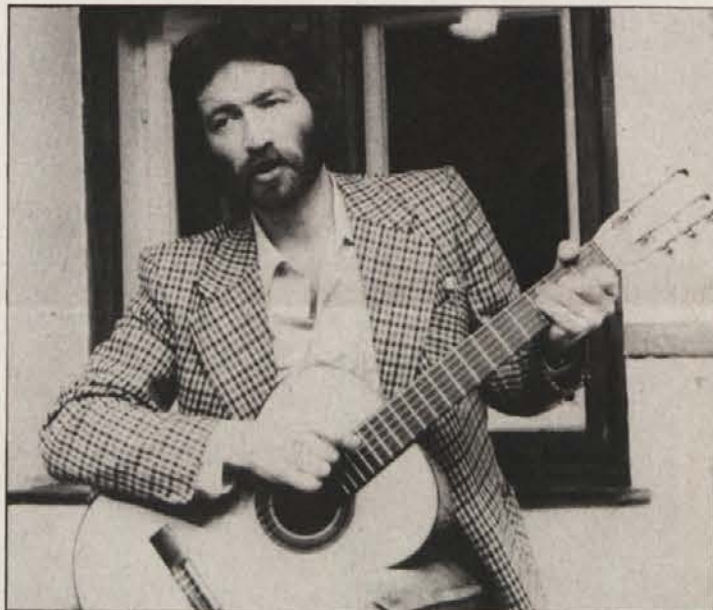
V okviru prireditev v kulturni taberni „Pri Joklnu“ v Celovcu je minuli petek nastopil znani slovenski pevec in pesmar Tomaž Pengov iz Ljubljane.

Samonikli pevec, pesnik in skladatelj je v Celovec prišel z izborom pesmi, ki so več kot to, kajti Pengov se v njih dotika perečih vprašanj. Z izvirnimi melodijami in kritičnimi besedili obravnava pojave, ki zadevajo vse nas. Njegove pripovedi, kot jih sam imenuje, govorijo o krivicah, ki jih počenjajo tisti, ki imajo v rokah oblast ali brezsrčni ljudje. Pengov pa poje tudi o ljubzenih, poleg svojih skladb pa interpretira tudi besedila drugih avtorjev, posebno pri srcu mu je pokojni Fran Milčinski-Ježek, ki je pisal tudi pesmi in jih sam opremiljal z otožnimi melodijami. Tudi Pengoveve pesmi so otožne, včasih celo pretresljivo žalostne, a vsaka izmed

njih sili k razmišljanju. To pa je mnogo več kot zabava. Tako je bilo tudi na koncertu „Pri Joklnu“.

Žal je bila prireditev slabo obiskana (kar pri „Joklnu“ sicer ni v navadi), vendar so bili udeleženci gostu za njegov nastop zelo hvaležni. Tisti, ki niso izkoristili enkratne priložnosti, imajo možnost nakupa Pengovih posnetkov na kasetah in ploščah.

Ob tej priložnosti bi še opozorili na likovno razstavo v kulturni taberni „Pri Joklnu“ v Celovcu. Tam so namreč prejšnji ponedeljek predstavili znanega češkega slikarja Jiříja Šindlerja iz Brna. Umetnik razstavlja cikel impresivnih slik, ki jim je dal skupen naslov „V svetlobi in senci“. Ogled je seveda možen v času obratovanja gostilne do poznih večernih ur. Razstavljene slike so tudi naprodaj.

Tomaž Pengov med svojim nastopom v Celovcu

Oman razstavlja v Ljubljani

Akademski slikar Valentin Oman razstavlja v Ljubljani. V slovenskem glavnem mestu se mednarodno znani umetnik predstavlja s ciklom svojih novjših slik, pri katerih je v ospredju človek.

Razstavo so minuli torek odprli v Galeriji Slovenijales (Titova 52), kratek priložnostni kulturni spored pa je oblikoval skladatelj in pe-

vec Gabriel Lipuš. Ob tej priložnosti je celovška Mohorjeva založba predstavila svojo dejavnost.

Kot je znano, je Valentin Oman pred kratkim razstavljal na Dunaju, v načrtu pa ima razstave tudi v drugih evropskih kulturnih centrih. Omanove slike bodo v Ljubljani na ogled do konca aprila.

Aktivnost Cluba tre popoli

Prof. H. D. Pohl

Aktivnost Cluba tre popoli – društva za razvijanje sodelovanja v regiji Alpe-Jadran – je zelo razgibana. V nizu prireditev, ki jih prireja v spomladanskem času, je prejšnji torek v Mestni hiši v Celovcu predaval univ. prof. dr. Heinz Dieter Pohl in obravnaval jezikovne kontakte in menjavo govora na Koroškem v zgodovini in sedanosti. Pri tem je opozoril na številne primere uporabe slovenskih, nemških in italijanskih besed v jezikih, (slovenskem, nemškem, italijanskem), ki jih ljudje govorijo v tem prostoru.

DELOVNI KROŽEK „MANJŠINE“ ZELENE ALTERNATIVE AVSTRIJE vabi na

informacijski sestanek

Tema: manjšinski program Zelenih

Govori: mag. Terezija Stoisits, predsednica delovnega krožka

Čas in kraj: 1. april 1990

ob 10.30 uri v društveni dvorani nad posojilnico v Škofičah

ob 14. uri v hotelu „Obir“ v Železni Kapli

ob 19. uri Pri Joklnu v Celovcu.

VSI PRISRČNO VABLJENI!

Volpone – bogastvo, ki slepi

Volpone je bogat, a brez otrok. Obljublja dediščino vsem okrog. Leži in hlina se, kot da umira. Prisklednik zanj z lažmi darila zbira. Od spletke k spletki pot zvijač se vije; Nič ne pomaga: vsaka se razkrije, Efekt vseh skupaj pa mu vrat zavije.

B Jonson: Uvod v igro Volpone, prevod Janez Menart

V soboto, 7. in v nedeljo, 8. aprila gostuje v farni dvorani v Šentjakobu Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Povabila sta ga SPD Rož in Slovenska prosvetna zveza. V soboto ob 20. uri bomo videli „brezsrčno komedijo“ v treh dejanjih „Volpone“, v nedeljo popoldne ob 14.30 uri pa predstavo za otroke „Daleč od dvorca“ – pet pravljič H. Ch. Andersena. Obe predstavi bosta v farni dvorani.

Avstrijski pisatelj Stefan Zweig (1888 – 1942) se za svojega „Volponeja“ ni zgledoval le pri Shakespearovem sodobniku Ben Jonsonu, temveč je segel po praliki uživaškega bogataša tudi v antični Rim in zgodnjerenesanci humanizem, ki opisujejo motive prevaranega prevaranta in sle po dediščini. Ta zvrst

komedije smeši prevarante in prevarance, lopove in okradence; vsak zasluži kazen, ki mu gre zaradi njegovega obnašanja.

„Volpone“ je slepar, ki ga lahko najdemo v vseh časih in v vseh družbah. Stefan Zweig o Volponeju pravi sledeče: „Lik Volponeja, ki se pretvarja, da je na smrt bolan, ta lakomni pokvarjenec brez vsakršnega razloga, pokvarjenec iz čistega veselja nad pokvarjenostjo samo, s svojo obsedenostjo odločen, da obsede še druge, ta figura me je s svojim delovanjem tako zabavala, da sem si z veseljem zadal velikopotezno nalogo predelati njeno zgodbo“.

Režija: Franci Križaj, **igrajo:** Janez Bermaž, Iztok Valič, Bogomir Veras, Stane Potisk, Miro Podjed, Igor Sancin, Anica Kumer, Ljerka Belak, Drago Kastelic in Bruno Baranovič. **Prizorišče:** Benetke v času renesanse.

Slovenska prosvetna zveza s Slovenskim ljudskim gledališčem Celje že dalj časa goji tesnejše stike. Prav gotovo sta mnogim še v spominu predstavi „Amadeus“ in „Opera za tri groše“, s katerima so Celjani gostovali na koroških odrih. Predstava bo torej spet možnost, da slišimo lep slovenski odrski jezik. **V. Obid**

Slovenska literatura za nemške bralce

Sodobna slovenska literatura predstavlja težišče najnovejše številke ugledne avstrijske literarne revije „Wespennest – zeitschrift für brauchbare texte und bilder“, ki je izšla decembra preteklega leta. Tej številki je bil tudi namenjen zadnji „Dunajski krožek“, na katerem je Feliks J. Bister pozdravil in predstavil Walterja Famlerja, glavnega urednika omenjene revije, ki ni znana zgolj po Avstriji, temveč sodi v sam vrh literarnih revij v nemško govorečem prostoru.

Revija „Wespennest“ že nekaj let skrbi tudi za posredovanje nemške literature nemškemu bralcu. Da je prav zdaj prišlo do številke s težiščem na slovenskih tekstih, pa je plod uspešnega sodelovanja med slovensko literarno revijo „problemi + literatura“ ter „Wespennestom“, ki ga je iniciral Jani Virk, ljubljanski pisatelj in glavni urednik „problemov + literature“. Izbor predstavljenih tekstov priča o živahnem literarnem ustvarjanju mladih in najmlajših pisateljev, ki – z raznimi izjemami – sodijo v generacijo šestdesetih let. S

pesmimi in proznimi besedili so zastopani Boštjan Seliškar, Igor Bratož, Jani Virk, Tomaž Šalamun, Maja Vidmar, Milan Kleč, Andrej Morovič, Alojz Ihan, Aleš Debeljak, Milan Dekleva, Jure Potokar, Andrej Blatnik, Franjo Frančič, Branko Gradišnik ter Lela B. Njatin. Za prevode so poskrbeli Franci Zwitter, Maria Polanz, Peter Kersche, Fabjan Hafner in Maja Haderlap.

Širši dunajski publikli so to številko „Wespennesta“ predstavili konec februarja v literarnem centru „Alte Schmiede“ („Stara kovačnica“), kjer sta iz svojih del brala Jani Virk ter Maja Vidmar in v diskusiji poslušalce seznanila o literarnem dogajanju v Sloveniji in Jugoslaviji pod vtisom sedanjih političnih preobratov.

Samo dva dni pozneje sta bila v „Alte Schmiede“ v gosteh koroška slovenska avtorja Cvetka Lipuš ter Fabjan Hafner, ki sta naletela na izredno pozornost literarno zelo razvijane publike „Stare kovačnice“. Ob tem je Franci Zwitter v uvodnih besedah tudi na kratko orisal

težave in uspehe slovenskega založništva na Koroškem.

Kako veliko je zanimanje za slovensko in preko nje manjšinsko literaturo na Dunaju, dokazuje tudi literarno branje, ki bo v četrtek, 29. marca ob 19. uri v študentski kavarni Berggasse, ki ga prirejajo Avstrijska visokošolska zveza, Klub slovenskih študentov in študentk ter Hrvatski akademski klub. Iz svojih del bodo brali Jurica Cenar, Maja Haderlap, Fredi Hergovič, Cvetka Lipuš ter Gyula Bulay. **F.Z.**

P.S.: Wespennest, št. 77, težiščno številko s slovensko literaturo lahko naročite pri slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Popravek

V rubriki „SV predstavlja“ smo v prejšnji številki predstavili učiteljico Reziko Iskra. V pogovoru z njo je prišlo do nesporazuma; o družini Adlasnig je namreč zapisano, da ni slovenska. Družina Adlasnig je seveda slovenska! Za neljubo pomoto se opravičujemo.

Uredništvo

Umetnostna dražba za dober namen

CELOVEC. – Danes zvečer po 19. uri bo v celovškem Domu umetnikov (Künstlerhaus) spet živo: znani umetniki so namreč dali na razpolago svoje originale in odtise,

ki jih bo na posebni umetnostni dražbi lahko kupil vsakdo, ki bo dovolj ponudil. Začetna cena posameznih eksponatov pa je enotna: za original znaša 1000, za odtis pa 500 šilingov.

Iniciator te umetnostne akcije Reinhard Eberhard poudarja, da je siceršnja cena večine umetnin mnogo višja, tako da obisk dražbe priporoča tudi iz tega vidika. Dobiček je namenjen za pomoč Romuniji ter dvema domovoma prizadetih na Koroškem.

Graditi premišljeno

CELOVEC. – Centralno združenje arhitektov Avstrije vsako leto podeljuje nagrade za posebno uspele gradnje v Avstriji. Koroška sekcija pa je v Evropski hiši, Reitschulgasse, pripravila razstavo, na kateri bodo prikazali izbor najboljših načrtov in objektov v Avstriji. Razstava je odprta do 13. aprila, ob delavnikih od 7. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure.

Protest proti centru na Peci

PLIBERK. – Študija Avstrijske delovne skupnosti za regionalni razvoj predvideva za okraj Velikovec tudi ureditev smučarskega centra na Peci. Te načrte je odločno zavrnila Mlada KEL, ki ugotavlja, da bi celotni projekt smučarskega eldora pomenil „ekološko nevzdržen poseg, podoben primeru na Mokrinah“.

Po mnenju Mlade KEL bi bil meddržavni center na Peci predvsem tudi hud udarec za področje, v katerem se nahajajo velike rezerve pitne vode, s katerim ta čas oskrbujejo velik del prebivalstva okraja Velikovec. Mlada KEL tudi napoveduje, da bo že kmalu začela s serijo informacijskih prireditev, ki so nujno potrebne, ker sta zveza in dežela že odobrili finančne prispevke za izgradnjo vzpenjač.

Po dveh odstopih spremembe pri EL

BILČOVŠ. – Oba dosedanja občinska odbornika EL sta oddala svoje funkcije, tako da ju je morala EL nadomestiti. Mesto Mihe Einspielerja je prevzel Matevž Mischkulnig (na sliki zgoraj), mesto Antona Krušica pa Ingrid Zablatnik. Od Mihe Einspielerja je Matevž Mischkulnig prevzel tudi funkcijo frakcijskega vodje EL v bilčovskem občinskem svetu, člani bilčovske EL pa so ga izvolili tudi za svojega predsednika.

Kontaktne leča 90

Ponedeljek, 2. april 1990:

18.30 odprtje, nato koncert: 10 Saiten, 1 Bogen, 20.30 gledališče: Mrtvaški ples

Torek, 3. april 1990:

15.00 delavnica: literatura, 18.00 branje: Kristijan Močilnik, 18.30 kabaret: Mike Supancic, 20.00 koncert: Peter Ratzenbeck

Sreda, 4. april 1990:

15.00 Schnupperkurs: Slowenisch, 17.00 branje: Stephan Ulbing in Pia Ceppel, 18.30 koncert: Disharmonic Orchestra, 19.30 koncert: Gamprige Kut'n, 20.30 Session

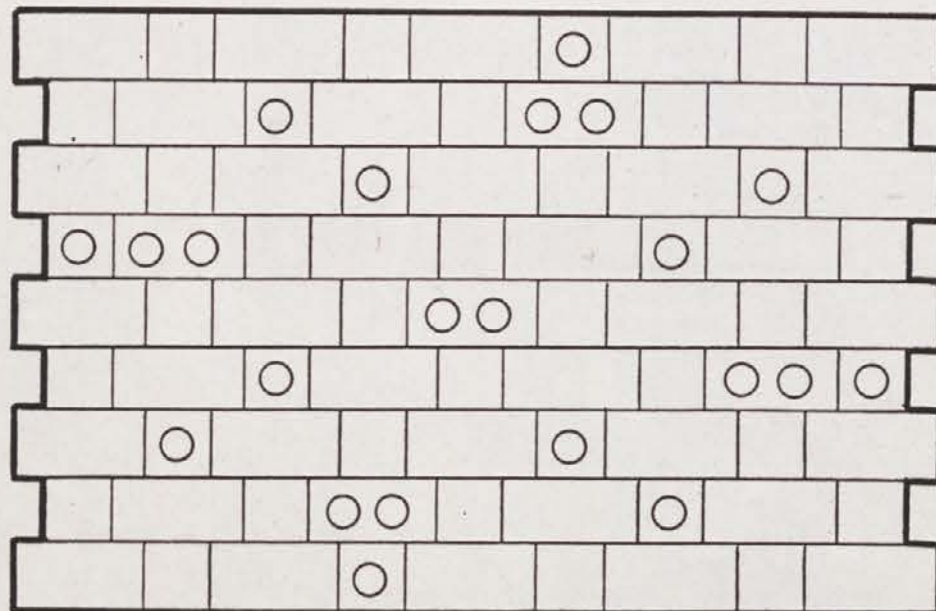
Četrtek, 5. april 1990:

15.00 Schnupperkurs: Slowenisch, 17.00 podijska diskusija, 19.00 koncert: A.Q.O.T.W.F., 20.30 koncert: Kosovo Plant

Petek, 6. april 1990:

15.00 Schnupperkurs: Slowenisch, 17.00 branje: Michael Seyer, 18.00 koncert: Marinka Breclj, 19.00 koncert: Ibrahim Selmo, 20.00 koncert: Kundalini

Datum	Kraj	PRIREDTV	Prireditelj
18. GLOBAŠKI KULTURNI TEDEN			
SKD v Glasbenici in SPD „Edinost“ v Štebnu			
Petek 30. 3. 20.30	župnišče v Glasbenici	LJUDSKA NOŠA V GLOBASNICI IN OKOLICI po pričevanju domačinov v sodelovanju z dr. Marijo Makarovič in Jano Dolenc	
Sobota 31. 3. 15.00	župnišče v Glasbenici	OTROŠKI POPOLDAN s petjem, igracami itd.	
Nedelja 1. 4. 20.00	ljudska šola v Glasbenici	ZAKLJUČNI KONCERT sodelujejo: MePZ Peca, MoPZ Franc Leder-Lesičjak in Suški oktet	
Sobota 31. 3. 20.00	avla ljudske šole v Bilčovsu	DOBRODELNI KONCERT nastopajo: ansambel „Drava“, sestre Eda in Silviya Velik, družina Lipuš, „Vaščani pojo“. Vstopnina 70 šil. za odrasle in 30 šilingov za otroke. Čisti dobiček je namenjen obnovi kulturnega doma pri Cingelcu na Trati. Prisrčno vabljeni!	„Vaščani pojo“
Nedelja 1. 4. 14.30	telovadnica ljudske šole v Kotmari vasi	VIGREDNI KONCERT – nastopajo: MePZ „Gorjanci“, učenci glasbene šole, otroška skupina in kot gostje „Bratje Zupan“ iz Tržiča	SPD „Gorjanci“
Nedelja 1. 4. 20.00	farna dvorana v Vogrčah	„RAZVALINA ŽIVLJENJA“ (F. S. Finžgar) nastopajo igralci iz Šmihela	Katoliška prosveta
Ponedeljek 2. 4. 10.30	Ljudska šola Mohorjeve v Celovcu	JURI MURI V AFRIKI (besedilo Tone Pavček, glasba Gabriel Lipuš)	Ljudska šola in društvo „Naš otrok“
Ponedeljek 2. 4. 19.30	Tischlerjeva dvorana v Celovcu	JURI MURI V AFRIKI promocije nove kasete Gabriela Lipuša nastopajo: Tone Pavček, Polde Bibič in Gabriel Lipuš	KKZ, Mohorjeva založba
Ponedeljek 2. 4. 19.00	KSJ mladinski center, Celovec Benediktinerplatz	NIKARAGVA – SEDAJ – KAKO NAPREJ? predavata: Sigmund Kripp in Herbert Brunner	
Petek 6. 4. 20.00	srednja dvorana Doma glasbe, Celovec	JUBILEJNI KONCERT OB 30-LETNICI USTANOVITVE MePZ „JAKOB PETELIN-GALLUS“	
Četrtek 5. 4. 16.00 18.00	gasilski dom v Dobu in ob pri Florjanu v Vogrčah	LUTKOVNA PREDSTAVA „GULIVER“ gostujejo dijaki ravske gimnazije	SPD „Edinost“
Sobota 7. 4. 20.00	farna cerkev v Šentprimozu	KONCERT MEDNARODNO PRIZNANEGA ZBORA „VOCAL FORUM“ IZ GRADCA; Dirigent: Franc Herzog	SPD „Danica“ farni svet „Šentprimoz“
Sobota 7. 4. od 9.-16.00	Otroški vrtec Škofiče	DAN ODPRTIH VRAT z velikonočnim bazarjem	otroški vrtec
Sobota 7. 4. 20.00	farna dvorana v Šentjakobu	VOLPONE, KOMEDIJA (Stefan Zweig) – gostuje: Slovensko ljudsko gledališče Celje	SPZ, SPD „Rož“
Nedelja 8. 4. 14.30	farna dvorana v Šentjakobu	DALEČ OD DVORCA (H. Ch. Andersen) gledališka predstava za otroke gostuje: Slovensko ljudsko gledališče Celje	SPZ, SPD „Rož“
Nedelja 8. 4. 14.30	kulturni dom na Radišah	PREMIERA IGRE „DOMOV“ (Feliks Mitterer) režija: Nužer Wieser nastopa igralska skupina SPD „Radiše“	SPD „Radiše“
RAZSTAVE			
Sobota 31. 3. 19.30	Galerija Rožek v Semislavčah	OTVORITEV RAZSTAVE DEL GERHILDE TSCHACHLER-NAGY-DETOURS – razstavo bo odprl Siegfbert Metelko, glasba k razstavi: Helino Fischer	

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 28. 3. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,80	12,40
za 1 angleški funt	£ 19,10	20,10
za 100 franc. frankov	f 204,00	214,00
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,98
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 782,00	806,00
za 100 holand. guldov	Hfl 616,00	634,00
za 100 nemških mark	DM 694,00	712,00

Posredujete: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

Kombinacijska

Besede s spodnjega seznama razporedite v lik križanke tako, da se bodo med seboj pravilno križale. V širša polja vpisujete po dve črki, v ožja pa po eno.

8 črk: BADOGLIO BRAMANTE CHARTRES
SZCZECIN; 7 črk: AEROBA ARAKAN BRECHT
EDAMKA ESPADA OREDA MARVIN RETARD;
5 črk: ADEND ARNIK BLOCH CHILE DARIO
GRAND GROSZ IKEDA LEIBL PUTKA PUDER
TETKA; 4 črke: ALEC ART AST EST DIR IST
KOC KOV OLE OSA RTI SAD TIP; 2 črki: MA OG RT ZE

sestavil Jože Petelin

3 šestice 9.170.188,-
14 petic z dodatno številko 374.498,-
790 petic 9.955,-
33.344 štirice 314,-
523.903 trojke 25,-

2 dvanajstici 1.380.026,-
52 enajstic 26.538,-
741 desetice 1.862,-
2 stavi 121.954,-
nobenega jokerja

Ivan Dolenc
Za dolar
človečnosti

Spotaknil sem se ob krtino. Zemlja okrog nje je bila črna kot noč.

Hodil sem takole brez cilja kakšnih petnajst minut. Imenitno sem se počutil: z roko sem odrival pred seboj visoko travo, gledal v daljavo, ki je bila prav tako vsa zelenorjava kot moja najbližja okolica, čutil sem na sebi piš preijskega zraka in vedel sem, da sonce nad mojo glavo še vedno sije in da je velikansko kot planet.

Taval sem dalje, na pol miže, keč so me pekle oči od sonca, in mahal s steklenico

v roki. Ostal sem brez ene same misli, brez ene skrbi. Kar poskočil bi lahko, tako dobra je bila prerija z menoj.

Potem sem legel v travo. Odčepil sem svoj rum in naredil dolg požirek. Razgrnil sem roke in se zazrl v modrino nad seboj. Nikjer nobenega oblaka, nikjer v zelenem morju.

Ob svoji roki sem zapazil polža. Bil je črn in se je vzpenjal čez kepico prsti. Na njegovo pot sem zllil dve kapljici ruma. Na vrhu prsti je polža čakala rdeča mravljica. Do jutra se bosta morda sešla.

Vsa napetost, ki sem jo že mesece čutil v sebi, je popustila. Ležal sem tam sredi prerije, pil rum in gledal naokrog. Zamikala so me debela stebelca plevela, ki se je mešal z vitko travo. V hipu sem pred seboj zagledal herbarij, ki sem ga imel doma pred vojno, in tiste prve cvetke z Meljskega hriba, ki sem jih iskal v marcu, ko je ponekod še ležal sneg in ko je bilo še precej mrzlo. Naravi ni mar za naše malenkostne težave – zeleni in se bohota z odhodom stare zime, dozori in odvrže seme pred prihodom nove zime, potleje pa se začasno potuhne in zaspi...

V moje skrivališče je pritala glasba. Gary je najbrž odprl radijski sprejemnik v avtu, da bi ga slišala vsa prerija v Manitobi.

Glasba me je predramila iz prijetnega sanjarjenja. Pogledal sem proti soncu. Zdaj se je spustilo že nižje. Viselo je tik nad obzorjem.

Nagnil sem steklenico in naredil še požirek ruma. Dobro me je ogrel. Na čelu sem občutil potne kaplje.

Opri sem se na roke in hotel skočiti kvišku. Tega pa nisem zmogel. Zavrtelo se mi je v glavi in roki sta mi kar omahnila. Preveč ruma sem spil. Bil sem rahlo pijan.

Obrnil sem steklenico v roki. Manjkala je polovica rdeče tekočine. Nasmehnil sem se in se spravil na noge. Zamajal sem se med travnimi biljkami, za katere se nisem mogel prijeti. Končno sem počasi stopil proti kraju naše prerijske zabave. Spomnil sem se Marjorie in njenega črnega steznika. Ko sem še enkrat nagnil rum k svojim ustom, se mi je zdelo, da so njene oči črne – črne kot njene namazane trepalnice.

Gary se je glasno zasmel, ko je videl, da komaj hodim s steklenico v roki.

„Kje si pa bil? Tu je zabava vsa v razmahu!“

Sedel je v spodnjih hlačah pred avtom in okrog njega je ležalo najmanj ducat praznih pivskih steklenk. Na kraju, kjer je bil poprej Oskar, jih je bilo še enkrat toliko. Tam je stala na hladilniku tudi skoraj prazna steklenka whiskyja.

„Ali ju slišiš?“ mi je zaklical Gary in z roko zamahnil proti grmu.

Slišal sem pa samo glasno popevko iz radia.

Tam je na nizki veji visela rožasta ženska obleka, pod njo pa so čepele svilene črne hlačke.

Tedaj se je nekje izza grma oglasila Marjorie. Zakričala je, kot da bi jo kdo tepel:

„Good boy! Good boy!“

„Dve uri te ni bilo,“ se je spet oglašil Gary. „Upal sem, da ji bo že dovolj, a sem se zmotil... Do noči ostanemo tukaj!“

Iz hladilnika sem se napil coca-cole. Ruma pa nisem dal iz rok.

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 30.3.	9.03 Sinha Moca; 10.30 Vojna špijlonov; 13.25 Divjina kliče; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Eurocops: Samo majhen lopov; 21.20 Pravnih Kreuzberg; 22.05 Pogledi s strani; 22.15 Za ljubitelje filma; 22.45 Žarišče umorov Arkansas; 0.25 Aktualno; 0.30 Miami vice; 1.15 Poročila.	12.10 Šport; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Knoff-Hoff-show; 21.00 Knjiga meseca; 21.20 Dedič; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 M. Pythonov cirkus; 23.25 Identifikacija ženske; 1.30 Poročila.	9.05 Mozaik; 9.05 Spored za otroke: 25 deklet in klavir; Življenje je stavilo na zeleno; 15.55 Žarišče; 16.50 Mozaik; 18.15 Spored za otroke: Kuku; Čebibula; Risanka; Poltrona express; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Tajne službe; 21.15 Kotlar, krojač, vojak, vohun; 22.15 Dnevnik; 23.15 Pat Garret in Billy the Kid.	
SO 31.3.	9.05 Sinha Moca; 11.00 Dediščina Guldenburgovih; 14.10 Igraj se z mano; 16.00 Spored za otroke; 18.00 Ogleđnik kuhinj na poti; 18.30 Nogomet; 19.00 2x7 – z dni sporeda na 2 kanali; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Družinski praznik; 21.55 Hladnokrvno; 0.05 Aktualno; 0.10 Pekel smo mi; 1.40 Poročila.	13.00 Šport; 16.55 Leksikon umetnikov; 17.00 Draga družina; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 10.15 Razsežna dežela; 22.05 Športna reportaža; 22.35 Benny Hill; 23.00 Evropsko prvenstvo amaterjev v latinsko ameriških plesih; 0.45 Jazz mednarodno; 1.55 Poročila; 2.00 Exlibris.	9.00 Spored za otroke: Radovedni taček; Lonček, kuhaj; Jaše k nam zeleni Jurij; Ciciban, dober dan; Miti in legende; Ovčar Hobo; 15.25 Pred SP v nogometu; 15.55 Žarišče; 16.45 Risanka; 17.00 Domači griči; 18.35 Poslednja oaza; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Kolo sreče; 22.10 Dnevnik; 22.30 Lepi upi; 23.20 Ostani taka kot si.	Eurocops: Samo majhen lopov Petek, 30. 3. 1990, TV A1, 20.15 – Med številnimi kriminalkami, ki jih oddaja avstrijska televizija, se je uveljavila tudi tovrstna produkcija evropskih televizijskih hiš Eurocops. Naslov današnje epizode je Samo majhen lopov. Zgodba se dogaja v miljeju prostitucije, kjer je bil umorjen neki moški. Vzrok uboja ni jasen, a po zapletenih izjavah prič in težavnih raziskovanjih policiji le uspe izslediti storilca.
NE 1.4.	9.05 Antarktika – poslednji paradiz; 10.35 Obzornik; 11.00 tiskovna ura; 13.35 Kraljevičeva velika ljubezen; 15.30 Spored za otroke; 17.00 X-Large; 18.30 Falcon Crest; 19.15 Loto: žrebanje; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Pivovarski kralj; 21.55 Litaliana v Alžiru; 0.10 Poročila.	9.05 Kulturni obzornik; 10.15 Zven iz daljave; 11.00 ORF-stereokonzert; 12.30 Dober dan, Koroška; 13.00 Šport – Davis cup; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 25 let Operni vodič; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Nežni kaoti; 21.55 Mačji ljudje; 23.45 Miami vice; 0.30 Šport; Poročila.	8.45 Otroška matineja; Živ žav; Poltrona express; Noro, norejše, norišnica; Lepi upi; 11.00 Alo, alo; 12.30 Slovenci iz Porabja v Cankarjevem domu; 14.10 Dediščina Guldenburgovih; 14.55 Križkraj; 16.45 Zveza; 18.00 Kavarna; 19.30 Dnevnik; 20.05 Balkan express; 21.00 Zdravo; 22.20 Dnevnik; 22.40 Sova; Khan; Videostrani.	Arthur Schnitzler: Daljnja dežela Sobota, 31. 3. 1990, TV A2, 20.15 – To je zgodba o tragični smrti zaradi ljubezni po predlogi Arthura Schnitzlerja. Nesrečna pa je tudi ljubezen bogatih zakoncev, ki se skrha po navidezno srečnem zakonu. Film je posnel režiser Peter Beauvais, v glavnih vlogah pa nastopata O. W. Fischer in Ruth Leuwerik.
PO 2.4.	9.05 Bill Cosby; 10.30 Pravniki Kreuzberg; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Hunter; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Subway; 23.50 Miami vice; 0.35 Aktualno.	16.40 Leksikon umetnikov; 16.45 Udmort ali jakojoči medved; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Hotel Paradis; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Teleskop: Koakrin – v 2 delih; 23.10 Šport; 0.10 Aktualno.	9.05 Spored za otroke: Baš čelik; Da ne bi bolelo; Utrip; Zrcalo tedna; 15.35 Sova; Khan; 16.45 Mozaik; Zdravo; 18.10 Spored za otroke: Radovedni Taček; Miti in legende; Sinjerepa račka; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Navadna zgodba, drama; 21.00 Volitve '90; 22.15 Dnevnik; 22.35 Operne zgodbe; 23.35 Sova; Khan.	Pivovarski kralj – tv film Nedelja, 1. 4. 1990, TV A1, 20.15 – V glavni vlogi nastopa znani igralec Raf Vallone, ki upodablja mogočnega pivovarskega kralja oz. najbogatejšega človeka v pokrajini. Ta se po svojem 75. letu ne more sprijazniti, da bo moral svoje bogastvo in oblast predati sinu.
RADIO KOROŠKA 18.10–19.00 Petek, 30. 3. „Vsaka vas ima svoj glas“ Sobota, 31. 3. Od pesmi do pesmi – od srca do srca Nedelja, 1. 4. 6.30–7.00: Dobro jutro na Koroškem Duhovna misel (dr. D. Klemenčič) 18.10–18.30: Dogodki in odmevi Ponedeljek, 2. 4. Andersenov dan: „Juri Muri v Afriki“				
Dober dan, Koroška Spored za 1. 4. 1990, ob 12.30, TV A2 Eno leto slov. televizijskega sporeda Slovenski televizijski spored avstrijske radiotelevizije praznuje rojstni dan. Pred letom dni osnovan je postal sestavni del narodne identitete, kulture in narodne vitalnosti. Slovenska televizija pomeni našo navzočnost na Koroškem. Po dosedanjih izkušnjah lahko ugotovimo, da more povezati ljudi v deželi v obsegu in prepričljivosti, ki v naši zgodovini še nima primere. Izkazalo se je, da televizija ni samo pripomogla k širjenju informacij med koroškimi Slovenci, temveč je začela ohranjati in ponovno vzbujati živo zavest, da so ti segmenti del širše narodne skupnosti.				

TRIBUNA BRALCEV
P.n.
SLOVENSKI VESTNIK
Tarviserstr. 16
9020-KLAGENFURT/CELOVEČ

Demokratsko odločanje krepi našo samozavest

Osebo in tudi kot dolgoletni občinski odbornik ne morem deliti mnenja, ki ga zastopa „večina“ članov KSSS na Dunaju glede predloga o slovenskem parlamentu na Koroškem. Res je samo, da so slovenski občinski odborniki na samostojnih slovenskih listah ter zastopnika naših kmetov v kmetijski zbornici izvoljeni direktno od ljudstva in da imajo za zastopanje naših interesov gotovo legitimacijo. Legitimacijo imajo tudi kandidati KEL, ki so zbrali lepo število glasov.

Izvolitev odborov NSKS in ZSO je po teh pravilih vprašljiva, ker si za občne zbornice izbira lahko vsak svoje delegate vnaprej.

Koliko članov upravnega odbora ZSO je na primer kar nastavljenec ZSO ali od njih finančno odvisnih organizacij (npr. ZKP, ZSZ, SPZ, SŠZ). V gotovi meri velja to tudi za NSKS.

Zato docela podpiram idejo o slovenskem parlamentu. To ni nobeno ugotavljanje manjšine. V volilni imenik bi se vpisali tisti Slovenci, ki imajo civilno korajžjo in ki bi pač hoteli sodelovati pri manjšinski politiki. Po mojem mišljenju se niti polovica Slovencev ne bi vpisala. Pa nič zato, če nimajo neposrednega interesa. So pa zato kljub temu Slovenci! Tisti Slovenci, ki vsak dan držimo „svojo glavo sem“, pa smo itak že na številnih mestih zapisani.

Pa ne samo mi: Naša kulturna društva imajo svoje članske imenike, isto velja za športna in druga društva. Za razne volitve zbiramo kandidate in podpore izjave. Študentski klubi imajo svoje člane. Naše posojilnice in zadruge imajo okoli 6000 članov.

Česa se torej danes bati? Za kom se skrivati? Verodostojen si, če vržeš svoje karte na mizo in poveš, kdo si in kaj hočeš. Papirnatih tigrov in napihnjenih žab nobeden ne bo jemal resno.

Če bomo demokracijo v naših vrstah vzeli bolj resno, se bo tudi vzdruže za našo narodno skupnost v deželi bolj šalo. Govorili bodo za nas ljudje, ki imajo naše zaupanje, ki so ga demokratsko dosegli. Ne bo več „sil v ozadju“, ki ne bi imele legitimacije.

Pri nas nekateri še vedno mislijo, da ima tisti, ki najbolj kriči in najbolj krepko piše, pri Slovencih največ podpore in da je najbolj pameten. Pa ni tako. Največ podpore ima in bo imel tisti, ki je in ki bo za našo narodno skupnost največ dosegel.

J. Habernik, Rikarja vas

Festival „Melodije morja in sonca“ bo letos že trinajstič, in sicer 10. in 11. avgusta 1990. Spet v portoroškem Avditoriju, spet v okviru Portoroškega tedna. Po uspehu lanskega festivala in mnogih uspešnicah, ki jih radi poslušamo, bo letošnji festival trajal dva dni.

RAZPIS

zabavnih melodij, skladb, ki še niso bile javno predvajane. Razpisa se lahko udeležijo vsi jugoslovanski, italijanski in avstrijski avtorji. Vsak avtor lahko na festivalu sodeluje z največ dvema skladbama. Melodije pošljite v treh izvodih, z naznačeno harmonijo, tempom in podpisanim besedilom ter posebej natipkanim besedilom, prav tako v treh izvodih. Za boljšo predstavitev skladbe morajo avtorji poslati tudi podskupine posnetek na magnetni traku.

Naslovom skladbe priložite ime in priimek z naslovi avtorjev glasbe in besedila ter predlog za izvajalca in aranžerja.

Skladbe pošljite najkasneje do 20. aprila 1990 na naslov: Kulturni in kongresni center – Avditorij Portorož, Senčna pot 10, 66 320 Portorož, s pripisom „za MMS 90“.

Melodije morja in sonca

Hočete črno-modro pakiranje ali novo zbornico?

FREIER WIRTSCHAFTSVERBAND KÄRNTEN

od
vse povsod

Nezavidljiv rekord...

Najbolj onesnaženo ameriško mesto je kalifornijski Los Angeles. V prazničnih dneh ga prevozi 522.020 ali 363 vozil na minuto. Pravi biblični eksodus, katerega posledica je seveda temu primerno onesnaženje. Območje je že kar praviloma prekrito z gromozanskimi oblaki strupenih plinov, ki kar 150-krat presegajo dovoljeno letno stopnjo onesnaženosti.

Predsednik Bush se je odločil s predlogom zakona, temu narediti konec, za devetdeseta leta pa napovedal desetletje splošnega čiščenja zraka v mestih. Nafto in bencin naj bi zamenjala alternativna pogonska goriva kot so metanol, etanol ali električna energija.

Drugačni radio za Koroško

UKW 100,5 MHz
nedelja, 1. april 1990

- Poročilo o diskusiji „Mieterschutz tot – Wohnungsnot“
- Seminar o 10. oktobru v Škofičah
- Inicijativa staršev za dvojezično ljudsko šolo v Celovcu
- Razgovor z Janikom Mallejem o iniciativi za razvoj kulture v Avstriji

Avstrijsko-jugoslovanski gospodarski odnosi so v preteklem letu dosegli vrsto novih rekordov, predvsem na področju zunanje trgovine, turizma, sejemske udeležbe itd. Pozitivni razvoj se nadaljuje, kar je bilo očitno tudi na 29. sejmu Alpe-Adria na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, ki bo jutri zaprl svoja vrata. Obiskovalcev kot tudi razstavljalcev je letos znatno več kot v zadnjih letih, predvsem koroški razstavljalci so pozitivno presenečeni nad močno naraslim interesom Slovencev za njihovo ponudbo. Iz Avstrije razstavlja 41 podjetij, 11 jih je iz Koroške in to predvsem iz področja turizma. V torek je bil na sejmu že tradicionalni „avstrijski dan“, v okviru katerega sta predsednika Koroške trgovske zbornice Karl Baurecht in predsednik Gospodarske zbornice Slovenije inž. Marko Bulc postregla s podatki o dosežkih v gospodarskih odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo ter ocenila možnosti bodočega sodelovanja.

Iz predstavitev mesta Celovca na sejmu Alpe-Jadran bi se marsikatera južnokoroška občina, ki pravitko vabi Slovence onstran Karavank na nakup in dopust na Koroškem, lahko kaj naučila: mesto Celovec je namreč izdalo poseben prospekt v (sicer pomanjkljivem) slovenskem jeziku, dvojezične občine kot npr. Loče ob Baškem jezeru, Dobrla vas itd. pa se Slovencem predstavljajo izključno v nemščini...

„Avstrijski dan“ v Ljubljani

Predsednik Koroške trgovske zbornice Baurecht je poudaril, da se je avstrijski izvoz povečal za 18% na 9,2 milijarde, uvoz iz Jugoslavije pa celo za 28,2% na preko 6 milijard šilingov. Pokritost jugoslovanskega uvoza iz Avstrije z izvozom se je izboljšala za 65,2 odstotka, kar je prav tako rekordni podatek.

Baurecht je v svojem navedenju podatkov posebej poudaril tudi avstrijski delež v jugoslovanski turistični statistiki, saj so Avstrijci za Zahodnimi Nemci, Italijani in Angleži s 4,5 milijona nočitvami na 4. mestu. Jugoslovanski turisti v Avstriji pa so s približno 400.000 nočitvami

na 13. mestu v avstrijski turistični statistiki. Baurecht je s tem v zvezi še dodal, da Jugoslovani letno v Avstriji za nakupe izdajo okrog 14 milijard šilingov. Masovni nakupi v zadnjih tednih pa bodo to vsoto v letu 1990 še presegli.

Po Baurechtovem mnenju je sodelovanje med državama na gospodarskem področju z jugoslovansko potjo k svobodnemu tržnemu gospodarstvu ter v demokratični večstrankarski sistem sedaj stopilo v novo obdobje. „Sedaj lahko govorimo o enakopravnih partnerjih,“ je dejal Baurecht in dodal, da pa je Slovenija oz. Jugoslavija ta čas partner, ki se sooča z večjimi

težavami.

Predsednik slovenske gospodarske zbornice Marko Bulc je menil, da se „tradicionalno dobri politični odnosi med obema državama nadaljujejo ter da gospodarski odnosi prehajajo v novo obliko.“ Navedel je, da je bilo l. 1989 v Avstriji ustanovljenih pet novih firm – od tega štiri na Koroškem – tako da sedaj obstaja 24 podjetij z jugoslovansko kapitalno udeležbo ter da je v Avstriji okrog 150 jugoslovanskih zasebnih podjetij. Na Dunaju pa je 41 trgovskih firm, ki opravljajo posle z Jugoslavijo.

Na tiskovni konferenci je Bulc dejal, da Jugoslavija

namerava z Avstrijo skleniti sporazum o zavarovanju investicij ter o vprašanju dvojnega obdavčevanja, ki ga je treba omiliti oz. sploh odpraviti. Ti dve odprti vprašanji naj bi bili tudi predmet gospodarskih pogovorov med avstrijskim zveznim kanclerjem Vranitzkim in predsednikom jugoslovanske vlade Antejem Markovićem od 4. do 6. aprila v Beogradu.

V zvezi s protiinflacijskim programom Markovičeve vlade pa je Bulc poudaril, da je cena visoka, da pa v drugem polletju 1990 pričakuje preobrat z manj obremenitvami.

IVAN LUKAN

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Po odpovedi tekme v Irschnu: SAK s polno paro proti ATUS Borovlje

Zaradi slabega vremena prejšnjo nedeljo so morali odpovedati tekmo SAK v Irschnu. Tako bo vigredni start za slovensko ekipo to nedeljo, ko bo v Trnji vasi gostila Borovljčane. V postavi SAK se v primerjavi s pričakovano enajsterji v Irschnu ne bo nič spremenilo, tako da je pričakovati dobro pripravljeno slovensko moštvo. Cilj SAK je seveda tudi za to nedeljo zmaga, tako da bi do zadnjega kola lahko zmanjšal zaostanek na eno točko za doslej vodečim WAC. To je očitno tudi posebna motivacija igralcev: „Tako bi imeli v zadnjem kolu še možnost, da postanemo prvaki!“

Vigredni del pa se ta vikend začne tudi v vseh ostalih razredih koroškega nogometnega prvenstva. Pri tem bo gotovo veljala posebna pozornost južnoko-

roškemu derbiju v Bilčovsu, kjer bodo gostovali Dobrolčani. Bilčovščani si želijo zmago, saj bi si tako lahko z neposrednim tekmečem zagotovili obstoj. Dobrolčani pa bodo vsako točko še kako potrebovali.

Tudi v 1. razredu D bi lahko že v prvem kolu prišlo do nekaterih okvirnih odločitev: Globasnica si z zmago proti Podkrnosu lahko znatno izboljša položaj, prav tako se bodo tudi Šmihelčani v Galiciji še posebej potrudili.

Pa tudi za Železno Kaplo, ki bo gostila Grebinj, velja, da potrebuje zmago. Še posebej zdaj, ko je Köck prestopil k celovski Austrii, Kaschnig pa zaradi priprav na maturo vigredi ne bo igral. Selanom pa bo nedeljska tekma v Labotu že nakazala realne možnosti za obstoj: poraz tako rekoč ni dovoljen.

Karateistke SŠK Obir grede na avstrijsko prvenstvo

Karate-sekcija SŠK Obir v Železni Kapli dobro deluje. To potrjujejo tudi uspehi njenih športnic in športnikov, ki so se izkazali na deželnih izpitih. Tam so si pridobili pravico nositi višji rang pasov: Jana Jelen, Sandra Kopasič in

Jože Jernej so položili izpit za 3. Kyu, Renata Nikolič in Janko Urank za 5. Kyu, Jože Riegelnik in Damir Polanšek za 7. Kyu, Marko Smrtnik ter Klaus Piskernik pa za 8. Kyu.

Posebne časti pa so deležne Jana Jelen, Sandra Kopasič in

Marija Smrtnik, ki bodo ta vikend v vetrinski športni dvorani nastopale na avstrijskem prvenstvu v karateju.

Dokaz več, da tudi finančno šibka sekcija lahko dobro in uspešno deluje.

Uspešne športnice SŠK Obir: Jana Jelen, Sandra Kopasič in Renate Nikolič (z leve).
Slika: Mohar

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 31. 3.: Železna Kapla – Grebinj (16), WAC – Klopinj (16).

Nedelja, 1. 4.: SAK – ATUS Borovlje (15.30), Pliberk – Lienz (14.30), Bilčovs – Dobrla vas (17), Žitara vas – Liebenfels (15.30), Globasnica – Podkrnos (10.30), Galicija – Šmihel (15.30), Labot – Sele (15)

ŠAH

Sobota, 31. 3.: SŠZ/Drava II – ESV Sentvid (pri Korenu, 15), Eitweg I – SŠK Obir I (15).

Nedelja, 1. 4.: SŠZ/Carimpex – ESV Sentvid (pri Korenu, 9).